

**BESTUURS- EN
BUDGETRAPPORTAGE
REGIO ACHTERHOEK**

JANUARI T/M AUGUSTUS 2022

Bestuurs- en budgetrapportage januari t/m augustus 2022

Inleiding

Met deze rapportage informeert de Regio de gemeenten (colleges en raden) over de werkzaamheden die wij uitvoeren. De rapportage bestaat uit onderstaande onderdelen:

1: Inhoudelijke verantwoording

In deze rapportage vindt u de voortgang van de werkzaamheden die de Regio voor, namens en samen met de gemeenten uitvoert. Deze werkzaamheden bestaan uit Smart Governance, Smart Economy, Smart Living en Ondersteuning (bedrijfsvoering en rente). Voor een nadere inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar onderdeel 1 van de rapportage.

2: Financiële verantwoording (inclusief begrotingswijziging)

In deze rapportage is in onderdeel 2 per programma een financieel overzicht opgenomen waarin per product de werkelijke uitgaven en inkomsten t/m augustus 2022 zijn afgezet tegen het budget voor dezelfde periode. Ook zijn de verwachte uitgaven en inkomsten voor het volledige jaar en het daaruit voortvloeiende te verwachten jaarsaldo opgenomen. Er is een begrotingswijziging met toelichting opgesteld. Tot slot is er een balansprognose per 1 september 2022 opgesteld.

Verwacht saldo inwonerbijdrage

Uitgaande van de op dit moment bekende ontwikkelingen is de verwachting dat het jaarresultaat voor 2022 voor de producten ten laste van de inwonerbijdrage € 30.000 positief is. Het verwachte renteresultaat voor 2022 is € 43.000 positief.

Begrotingswijziging

Het betreft een budgettair neutrale begrotingswijziging, waarbij geen sprake is van een verhoging van de inwonerbijdrage. Er is sprake van verschuiving van projectbudgetten van meerjarige projecten van het huidige jaar naar het volgende jaar. Twee externe projecten krijgen geld uit het investeringsfonds. Alle punten worden nader toegelicht in onderdeel 2 van de rapportage (pagina 24).

Overhevelen budgetten

De middelen voor het project ondersteunend vermogen O&A betreft eenmalig geld van de Provincie (POA) dat wordt gebruikt voor vraagstukken op het gebied van Human Capital. In dit jaar is daar € 3.000 van besteed. Voorgesteld wordt de rest van de middelen (€ 30.000) door te schuiven naar volgend jaar. Daarnaast zijn in 2020 en 2021 eigen uren ingezet op het project Techniekpact, een deel hiervan is in 2022 besteed aan uren uitbreiding. Voorgesteld wordt het resterende bedrag (€ 35.000) door te schuiven naar volgend jaar voor werkzaamheden O&A voor de thematafel.

Specifieke Uitkering bevolkingsdaling

Er is 1 miljoen ontvangen uit de SPUK bevolkingsdaling in 2022, voorgesteld wordt om dit bedrag toe te voegen aan het Investeringsfonds. Bij de herijking van de Visie hebben we ook een financiële doorvertaling van de ambities uit de Visie gemaakt. Met deze financiële vertaling kunnen we in gesprek met Rijk en provincie, met Brussel en met investeerders zoals Oost NL. We gaan zo op zoek naar nieuwe financiële middelen om de doelen uit onze Visie te realiseren, bijvoorbeeld door het afsluiten van een nieuwe Regio Deal en door afspraken te maken over de middelen vanuit het Nationaal Programma Landelijk Gebied. Het hebben van voldoende cofinanciering is daarbij noodzakelijk, het huidige Investeringsfonds zal hierbij van grote waarde zijn.

3: Ziekteverzuim

In de verslagperiode was het ziekteverzuim 2,3% exclusief zwangerschapsverlof en 4,3% inclusief zwangerschapsverlof. In 2021 bedroeg het ziekteverzuim over dezelfde periode 4,97%. In de verslagperiode was sprake van zwangerschapsverlof van 1 medewerker. Er was in de verslagperiode sprake van één langdurige zieke medewerker.

Het ziekteverzuimpercentage ligt ruim onder het gemiddelde ziekteverzuim voor openbaar bestuur en overheidsdiensten (2022 5,7% bron CBS).

1 Bestuursrapportage

BESTUURSRAPPORTAGE JANUARI – AUGUSTUS 2022

SMART GOVERNANCE

In onderstaande afbeelding is het organogram van de samenwerking opgenomen.

Werkzaamheden Regio Achterhoek

Regio Achterhoek is de motor in de Governance. In onderstaande tabel staan de subdoelen en activiteiten van Regio Achterhoek weergegeven:

Subdoelen	Activiteiten Regio Achterhoek
Raadsleden in positie brengen bij regionale samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseren en faciliteren Achterhoek Raad
Slagkracht in de bestuurlijke besluitvorming en adequate uitvoeringskracht	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseren en faciliteren Achterhoek Board • Regisseren en faciliteren thematafels • Adviseren en faciliteren algemeen en dagelijks bestuur • Subsidiewerkzaamheden • Monitoring • Lobbywerkzaamheden • Communicatiewerkzaamheden en Regiomarketing

In deze rapportage worden de activiteiten die tot en met augustus zijn uitgevoerd weergegeven:

Gerealiseerd per activiteit tot 1 september 2022

Adviseren en faciliteren Achterhoek Raad

Op verzoek van de gemeenteraden van Oude IJsselstreek, Bronckhorst, Oost Gelre en Doetinchem is op 24 januari een extra vergadering van de Achterhoek Raad gehouden over de ontwikkelingen rondom de Noordelijke Aftakking van de Betuweroute. In de vergadering is de motie "Geen Noordtak-variant door de Achterhoek" unaniem aangenomen. De Board heeft deze motie onder de aandacht gebracht van de provincie Gelderland, politieke fracties in de Tweede Kamer en leden van het Kabinet.

Op 7 maart was de laatste vergadering van de Achterhoek Raad voor de verkiezingen. Tijdens deze vergadering zijn de Raadsleden, naast een update over de Noordelijke Aftakking van de Betuweroute geïnformeerd over een 3-tal andere onderwerpen: de regionale woonagenda en de kwaliteitsverbetering bij bestaande woningen, Achterhoek SDG-regio en het open innovatiesysteem Achterhoek. Als dank voor de afgelopen 4 jaar ontvingen de Raadsleden een unieke Achterhoek-tegel.

Op 23 mei is er een (extra) vergadering van de Achterhoek Raad geweest vanwege de verkiezingen. Voorafgaand aan deze vergadering was er een informatiemarkt waarin de (nieuwe) raadsleden kennis konden maken met de thematafels. Ook was er parallel een bijeenkomst over de regionale woonagenda die wordt opgesteld. Tijdens de -vooral informatieve- Achterhoek Raad is gesproken over de samenwerking, herijking van de Visie 2030 en de jaarrekening/begroting. Ook zijn de actualiteiten gedeeld met name rondom de N18, RegioExpres en Noordelijk Aftakking van de Betuweroute.

De volgende Achterhoek Raad staat gepland op 26 september.

Adviseren en faciliteren Achterhoek Board

Noordelijke aftakking van de Betuweroute

De Achterhoek Board heeft de Minister en Staatsecretaris van I&W op 14 januari 2022 een brief geschreven over de 'Onrust en ongenoegen over uitlatingen Noordtak en onderzoek spoorgoederenvervoer'. Dit n.a.v. een in november aangenomen Motie in de Tweede Kamer.

Eind Januari is nogmaals een brief gestuurd met daarbij de motie van de Achterhoek Raad.

Mede n.a.v. deze brieven heeft Staatsecretaris Heijnen op 22 februari een werkbezoek aan de Achterhoek gebracht. Zie verder onder lobby.

Herijking van de Visie 2030

Samen met de thematafels is de Visie 2030 herijkt. Nieuwe ontwikkelingen en inzichten maken dat een herijking nodig is. Het gaat vooral het verankeren van de SDG's en het aanscherpen van de doelen en indicatoren/streefwaarden. In mei zijn de contouren van de nieuwe Visie 2030 gedeeld met de Achterhoek Raad. In augustus heeft de Board de conceptvisie vastgesteld die in september voorligt in de Achterhoek Raad.

Verkenning landelijk gebied en aansluiting bij 8rhk Ambassadeurs

In Burap 1 is – mede n.a.v. de evaluatie- besloten tot het inrichten van een Regiekamer landelijk gebied met als doel een 'regionaal schakelpunt' te vormen in het netwerk met verschillende schaalniveaus voor de komende twee jaar. De Regiekamer is verbonden met 8RHK ambassadeurs maar valt niet onder 8RHK ambassadeurs en heeft daarmee een andere status dan de bestaande zes thematafels. De verbinding krijgt vorm door het faciliteren van de Regiekamer en de mogelijke deelname van leden van de Board in de Regiekamer.

Uitwerking afspraken Omgevingsagenda-Oost (vastgelegd in het Addendum Achterhoek)

In het Addendum hebben we met het Rijk, provincie en Waterschap afgesproken de ruimtelijk-economische opgave te verbinden met de opgaven in het landelijk gebied en dat we in proeftuinen thema's verder gebiedsgericht uit gaan werken.

Hiervoor zijn twee ruimtelijk ontwerpateliers georganiseerd in maart en april. En volgt een derde ontwerpatelier op 27 september. De stuurgroep voor het uitvoeren van de afspraken in de Omgevingsagenda-Oost voor de Achterhoek bestaat uit: M. Boumans, O. van Dijk, A. Jansen, E. Gosselink, S. Veneman, R. Krabben en M. Hofstee.

We hebben ons aangemeld voor de Eo Wijersprijsvraag. De Achterhoek is een van de vier kandidaten die meedoet aan de Eo Wijersprijsvraag. Dit keer staat het maatschappelijke vraagstuk klimaatadaptatie en stikstofreductie centraal als hefboom voor de landschappen van de toekomst. Het traject van de Eo Wijersprijsvraag eindigt in het najaar van 2023. Op 5 oktober 2022 vindt een kick-off plaats waar de vier kandidaat regio's hun opgave aan de ontwerp bureaus presenteren en de prijsvraag daadwerkelijk van start gaat. De stuurgroep voor de Eo Wijersprijsvraag bestaat uit: O. van Dijk, A. Looman en A. Jansen.

Landelijke ontwikkelingen en rol provincie

Inmiddels speelt er landelijk veel op ruimtelijk gebied en zijn er meerdere Kamerbrieven hierover verschenen. Door deze ontwikkelingen heeft de Provincie Gelderland een andere rol gekregen en wordt ze gezien als regievoerder voor de ruimtelijke opgaven in Gelderland. Daartoe moeten alle Provincies per 1 juli 2023 een gebiedsprogramma bij het Rijk aanleveren waarin de 'ruimtelijke puzzel' is gelegd. Grofweg betekent dit dat er keuzes in ruimtelijke inrichting en ruimtegebruik moeten zijn gemaakt. Gelderland kiest voor deelgebieden in Gelderland waarbij de Achterhoek uit 14 gemeenten bestaat. Op 6 oktober organiseert de provincie hiervoor een bestuurlijke bijeenkomst. De uitdaging is om alle trajecten in samenhang en met een goede Governance vorm te geven.

Lobby en externe contacten

De Board heeft het proces om te komen tot een nieuwe Regio Deal aanvraag vastgesteld. Uiterlijk 15 november moeten we onze aanvraag indienen.

De Boardleden hebben op meerdere momenten actief bijgedragen aan de lobby. Belangrijkste onderwerpen in deze periode waren de Noordelijke Aftakking van de Betuweroute en de RegioExpres. Voor dit laatste onderwerp heeft de Board ingesproken tijdens vergadering van Provinciale Staten op 16 februari. Op 18 mei is er een succesvol Lentediner gehouden. Zie verder onder lobby.

Projecten en financiering

De Board heeft in de eerste acht maanden 20 nieuwe projecten positief beoordeeld.

Daarnaast heeft de Board middelen beschikbaar gesteld voor een Kwartiermaker om de Interreg-aanvraag voor het projectontwikkeling Euregionale Doorlopende Leerlijn (EDL) voor te bereiden.

Samenstelling Board en Linking pins

Het algemeen bestuur heeft een proces gevolgd om -n.a.v. de verkiezingen- te komen tot een voordracht voor de Achterhoek Board. Deze unanieme voordracht staat 26 september op de agenda van de Achterhoek Raad. Ook wordt dan gevraagd om een drietal Boardleden te herbenoemen.

De verdeling van de linking pins over de zes Thematafels moet nog opnieuw door de Board bepaald worden.

Overige punten

Op 10 maart heeft de Board kennisgemaakt met de stuurgroep Achterhoek Monitor en in het gesprek input opgehaald voor de herijking van de Visie 2030.

Op 13 april heeft de Board samen met VNO/NCW een netwerk event georganiseerd. Dit in plaats van de nieuwjaartmoeting. Op dit event was Ingrid Thijssen, voorzitter VNO/NCW, gastspreker.

Voor het business Event van The Passion Achterhoek heeft de Board 50 kaarten beschikbaar gesteld voor mensen uit het netwerk.

Regisseren en faciliteren thematafels

Zie hiervoor de speerpunten, projecten en activiteiten onder Smart Economy en Smart Living.

N.a.v. de verkiezingen is aan de colleges gevraagd of er belangstelling is voor het (vice)voorzitterschap van de thematafels. Op dit moment is nog geen compleet beeld van de invulling van deze posities.

N.a.v. de evaluatie is aan de gemeenten gevraagd om te kijken of ze aan iedere thematafel moeten deelnemen of dat soms ook volstaan kan worden als agenda lid. Dit proces loopt nog.

Adviseren en faciliteren algemeen en dagelijks bestuur

Het algemeen bestuur heeft de Midterm review Grensoverschrijdende samenwerking in de Achterhoek besproken. De 12 aanbevelingen zijn overgenomen. Hiervan heeft het in kaart brengen van de belangrijkste opgaven de meeste prioriteit. Daarnaast zullen de Duitslandcoördinatoren aansluiten bij de Thematafels.

In verband met de verkiezingen heeft het algemeen bestuur een proces gelopen om te komen tot een afvaardiging voor de Achterhoek Board en heeft ze geïnventariseerd wie belangstelling heeft voor het (vice)voorzitterschap van een thematafel. Op voorstel van de selectiecommissie bestaande uit M. Besselink, J. Bengevoord (VZ) en J. van Oostrum draagt het algemeen bestuur unaniem 3 leden voor de Board voor aan de Achterhoek Raad van 26 september. Daarnaast zijn er twee voorzitters en één vicevoorzitter voor een thematafel voorgedragen aan de betreffende thematafel.

Het algemeen bestuur heeft het voorstel 'sturen in het landelijk gebied' besproken en is akkoord gegaan met het instellen van een Regiekamer voor 2 jaar. Ter ondersteuning van dit proces en de Regiekamer zijn middelen beschikbaar gesteld voor personele inzet en een werkbudget.

Het algemeen bestuur heeft ingestemd met het aanmelden van de Achterhoek voor LEADER-subsidie in de nieuwe periode 2023-2027. Er ligt een verzoek van de gemeente Lochem om hierbij aan te sluiten.

Op verzoek van het algemeen bestuur is er een aanbevelingsbrief uitgegaan naar de VNG voor de kandidaten die vanuit de Achterhoek interesse hebben voor een VNG commissie.

Planning en control

Het algemeen bestuur heeft de eerste wijziging Nadere regels Projecten Achterhoek Visie 2030, plafondbesluit 2022 en een hernieuwd aanvraagformulier vastgesteld.

De begroting 2023 en jaarstukken 2021 zijn door het algemeen bestuur vastgesteld.

Subsidiewerkzaamheden

De voortgangsrapportage voor de gebiedsopgave middelen (provincie) is opgesteld, ingediend en akkoord bevonden door de provincie. Dit geldt ook voor het vaststellingsverzoek van Bulk 1. De voortgangsrapportage Regio Deal (Rijk) is opgesteld en op 10 juni besproken met het Rijk, tijdens een mooie ontmoeting in het Grensland College. Afsproken is dat we de looptijd voor enkele projecten mogen verlengen en dat er tussen de programmalijnen geschoven mag worden met de middelen. De verwachting is dat we voor het eind van het jaar alle middelen kunnen wegzetten. Het Rijk is zeer te spreken over de uitvoeringskracht van de Achterhoek.

Er zijn gesprekken gehouden met initiatiefnemers om te komen tot een goede subsidieaanvraag die in procedure kan worden gebracht richting Thematafels, Board en algemeen/dagelijks Bestuur. In totaal zijn 89 projecten in de periode september 2019 tot en met augustus 2022 goedgekeurd, waarvan 14 in de verslagperiode.

De eerste wijziging van de Nadere regels Projecten Achterhoek Visie 2030 en het Plafondbesluit 2022 zijn in procedure gebracht, vastgesteld en gepubliceerd. Ook is het aanvraagformulier geactualiseerd en vastgesteld.

We hebben ons bij de provincie aangemeld voor een nieuwe LEADER periode. De gemeente Lochem heeft gevraagd aan te mogen sluiten. In het najaar wordt meer duidelijk hierover.

Daarnaast is een aanvraag ingediend voor een LEADER samenwerkingsproject: 'de meerwaarde van ons Achterhoekse voedsel'.

Eind augustus 2022 zitten nog ca. tien projecten in het besluitvormingsproces voor de huidige Regio Deal middelen. Hiervan zijn er zes eind augustus door de Board goedgekeurd, deze liggen in september voor in het algemeen en dagelijks Bestuur.

De gevraagde bijdrage voor die projecten overschrijdt de resterende middelen van de huidige Regio Deal, waardoor deze zullen worden uitgeput.

Er is gestart met de voorbereiding in een nieuwe Regio Deal aanvraag. Op 17 oktober is een brede klankbordsessie voorzien voor de stakeholders. De aanvraag voor de nieuwe Regio Deal moet uiterlijk 15 november worden ingediend.

Monitoring en Achterhoek Spreekt

In december 2021 is de tweede Achterhoek Monitor gepresenteerd. Vanaf juni wordt er weer volop gewerkt aan de derde Achterhoek Monitor.

Op initiatief en in samenwerking met de provincie is het Achterhoek Panel bevraagd over wat zij belangrijk vinden rondom Brede Welvaart en grensoverschrijdend wonen en werken. De uitkomsten worden in september bekend en kunnen goed gebruikt worden bij de aanvraag voor een nieuwe Regio Deal.

Lobbywerkzaamheden

Noordelijke Aftakking Betuweroute

De Achterhoek Board heeft de Minister en Staatssecretaris van I&W op 14 januari 2022 een brief geschreven over de 'Onrust en ongenoegen over uitlatingen Noordtak en onderzoek spoorgoederenvervoer'. Dit n.a.v. een in november aangenomen Motie in de Tweede Kamer.

Eind Januari is nogmaals een brief gestuurd met daarbij de motie van de Achterhoek Raad.

Begin februari is er een ambtelijke reactie van 8RHK ambassadeurs op de conceptnotitie van de definitiefase van het nut en noodzaak onderzoek verzonden.

De staatssecretaris heeft op maandag 21 februari de Achterhoek bezocht. De staatssecretaris heeft de onrust en de zorgen die er zijn ter harte genomen en meermaals uitgesproken dat het een reële optie is dat er geen noordelijke aftakking zal komen en toegezegd om belanghebbenden beter te betrekken in het onderzoek om zo tot een goede integrale afweging te komen. In het commissiedebat op 11 april herhaalde de staatssecretaris dit nogmaals. Op 16 juni stond de noordelijke aftakking van de Betuweroute uiteindelijk zeer summier op de agenda van de landelijke spoortafel. De staatssecretaris heeft onze brief, de brieven van andere partijen in Oost-Nederland en die van derden ter kennisgeving aangenomen. Voor de inhoudelijke bespreking wordt naar alle waarschijnlijkheid een apart bestuurlijk overleg ingepland met een bredere vertegenwoordiging vanuit Oost-Nederland, vanwege het belang voor alle regio's. Hiervoor wordt een moment ingepland na de zomer.

Richting media hebben we veel inzet gepleegd om het regionale debat over de Noordelijke Aftakking te verplaatsen naar het landelijke debat. Met berichten in FD (1x reportage met R. Steintjes, 1x opiniestuk namens M. Boumans), de Volkskrant (uitgebreide reportage, door ons geïnitieerd, met interview M. Boumans) en Trouw (met R. Steintjes). Inhoudelijk hebben we de koers verlegd naar het vraagstuk wat boven de keuze voor een Noordelijke Aftakking hangt: waar kies je als regering voor in het huidige tijdsgewricht, economische groei van de havens boven alles of investeren in brede welvaart en behoud van leefbare regio's en landschap.

We hebben verbinding gezocht met belangengroepen in onze regio om zo vanuit onze verschillende rollen de samenwerking te verstevigen om onze gemeenschappelijke doelen te verwezenlijken. Er is met succes inzet gepleegd om de belangengroep Geen Noordtak een betere positie te geven bij het Rijk. Vanuit onze lobby is daarnaast een presentatie gegeven aan het VNG Gelderland bestuur en we proberen zo goed mogelijk met de Regio Twente en groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen op te trekken.

RegioExpres

Provincie heeft € 30 miljoen gereserveerd voor de RegioExpres. Op 16 februari spraken B. Frings en A. Jansen tijdens de oordeelsvormende vergadering van Provinciale Staten van Gelderland voor een versnelde uitwerking van het plan voor de RegioExpres. Het voorstel voor de eerste fase van de planuitwerking kreeg veel steun van Provinciale Staten, waarbij extra aandacht werd gevraagd voor het rondkrijgen van de missende financiering met het Rijk. De afspraak is om gezamenlijk op te trekken richting een MIRT procedure van het Rijk. M. Boumans en J. van der Meer schreven samen een opiniestuk voor Binnenlands Bestuur over de RegioExpres: 'de 20 meest waardevolle minuten van Nederland'. Op 31 maart is een video gelanceerd, waar naast Gelderland en Achterhoek ook de groene metropoolregio Arnhem Nijmegen als afzender is betrokken.

Op 21 februari hebben J. van der Meer en R. Steintjes met staatssecretaris Heijnen verder gesproken over de RegioExpres en haar de belangrijke plussen van de RegioExpres en waarom deze voor Nederland zo belangrijk is overhandigd. Tijdens het Lentediner is nog nadrukkelijk de link met woningbouwopgave gelegd.

Er is veel inzet gepleegd om Kamerleden vragen te laten stellen over de RegioExpres. In het commissiedebat op 11 april noemden zowel CDA als D66 de RegioExpres. Van der Molen (CDA) noemde de RegioExpres 'een groot project waaraan de provincie Gelderland veel bijdraagt, maar die zonder Rijkssteun niet van de grond komt.' De staatssecretaris refereerde in haar antwoord aan haar bezoek aan Doetinchem in februari. Zij noemde de RegioExpres 'een goed voorbeeld van een versterking van de verbinding: er zit veel energie in', aldus de staatssecretaris. Zij verwees naar de MIRT-systematiek voor de verdere afspraken over cofinanciering.

Op 20 juni zijn de schriftelijke antwoorden gekomen op de Kamervragen die S. van der Graaf naar aanleiding van het Lentediner had gesteld. Belangrijkste antwoord van Staatssecretaris Heijnen: *"Ik zie dat de RegioExpres voor reizigers in de regio een waardevolle bijdrage kan leveren aan het verkorten van reistijden, het vergroten van capaciteit en het verbeteren van het reiscomfort. Daarnaast biedt de RegioExpres een duurzame ontsluiting voor ca. 3000 nieuw te bouwen woningen in het gebied. De komende periode – in aanloop naar het BO MIRT van het najaar 2022 – zal ik gebruiken om deze score (MKBA van 0,73) goed te begrijpen en te beoordelen."*

30 juni is over de RegioExpres gesproken in het MIRT. Door meerdere TK-leden is naar de status van de RegioExpres gevraagd. Heijnen antwoordde dat zij zelf ook inziet wat de Regio Expres kan betekenen voor Arnhem/Nijmegen en de Achterhoek: kortere reistijden en meer comfort op het spoor. En voegde daar letterlijk aan toe: 'Ik ben geen lobbyist voor deze lijn, maar ik zie wel de kansen.' Zij gaf opnieuw aan dat zij met de regio hierover in gesprek is, dat de financiën beperkt zijn, dus er een integrale afweging moet worden gemaakt: 'Dat gaan we doen tijdens BO MIRT in najaar'. Dit BO MIRT volgt eind november.

VIA15 en N18

In het commissiedebat van 11 april is kort wat gezegd over de N18. De N18/A18 is volgens de minister na de laatste aanpak en verbreding geen knelpunt meer. Hij voelde dan ook niet voor de suggestie van de VVD (Koerhuis) om de héle weg te verbreden naar 2x2. Wat de ViA15 betreft kon de minister niet veel zeggen, omdat de Raad van State hierover nog een uitspraak moet doen.

Lentediner

We kijken met een goed gevoel terug op het Lentediner van 18 mei. De focus was bereikbaarheid, als voorwaarde voor de opgaven woningbouw en arbeidsmarkt. Op de avond zelf en de dagen erna zijn veel positieve reacties binnengekomen, vanuit zowel de Tweede Kamerleden, de provincie Gelderland alsook van deelnemers uit de Achterhoek zelf. Vooral de informele, ongedwongen sfeer, inzet op jonge mensen, goede aankleding en goede matches aan de tafels zijn gewaardeerd. Met 14 Tweede Kamerleden was de opkomst lager dan we oorspronkelijk voor ogen hadden. Een *no show* van 2 Kamerleden en late afzeggingen van nog eens 5 andere Kamerleden vanwege ingelaste plenaire debatten (zorg en sport) waren hier debet aan. Prioriteit had de RegioExpres in combinatie met de woningbouw- en arbeidsmarktopgave. Meerdere Kamerleden hebben aangegeven hier opnieuw vragen over te stellen aan de staatssecretaris. Daarnaast is onze boodschap geland in het NOS journaal, radio 1 journaal, Omroep Gelderland, Regio 8, de Gelderlander en meerdere huis aan huisbladen.

Met meerdere aanwezige Kamerleden zijn aan de verschillende tafels afspraken gemaakt voor werkbezoeken, deze gaan we vanuit de lobby proactief inplannen met de medewerkers van de Kamerleden in dit najaar.

Overige Lobbybijeenkomsten

- Op woensdag 13 april was VNO-NCW voorzitter Ingrid Thijssen onze keynote speaker tijdens de themabijeenkomst Ondernemen voor brede welvaart en SDG regio Achterhoek.
- Op 17 mei was minister Van der Wal samen met Kamerlid van Campen op bezoek Arjan Prinsen in Haarlo. Over hoe vanuit de stichting Biomassa gewerkt wordt om stikstofuitstoot te meten en te verminderen.
- Op 29 en 30 juni was het ambassadeursbezoek aan de EUREGIO. Met als hoofdgasten de Duitse ambassadeur in Nederland C. Nunn en de Nederlandse ambassadeur in Duitsland R. van Roeden.
- Tijdens de Zwarte Cross op vrijdag 15 juli was er een netwerkevent voor de colleges van Twente en Achterhoek.

Nederland Slim Benutten

Gedeputeerde Staten van Gelderland en Overijssel hebben aan Nederland Slim Benutten de opdracht verstrekt om de bestuurlijke samenwerking in Oost-Nederland te versterken. Dit op het niveau van provincies, regio's en met ruimte voor het maatschappelijk middenveld. Op 24 januari was het eerste bestuurlijk overleg waarbij M. Boumans is aangesloten. Naar de toekomst toe wordt onderzocht in hoeverre NL slim benutten, Think East, De Strategische Innovatie Investeringsagenda (SIIA) beter geïntegreerd kunnen worden.

SDG-regio

In de herijking van de Visie 2030 hebben we de SDG's geïntegreerd. Met vier overkoepelende SDG's en specifieke SDG's per thematafel. Via MAEX.nl is gestart met een platform waarin alle gemeenten, lokale initiatieven en ondernemers kunnen aansluiten. Ook is de strategie verder uitgewerkt. En zijn (en worden) inspiratiesessies gehouden bij diverse gemeenten, ondernemers en maatschappelijke organisaties, om tot een gedegen strategie te komen richting 2023. In de Achterhoek Monitor 2022/2023 zullen de SDG's ook terugkomen.

Ook bij de provincie is het enthousiasme aanwezig. Idee is om begin 2023 vanuit Gelderland, Overijssel en Duitsland een gezamenlijke SDG-dag te organiseren. De wens is uitgesproken om dit eventueel in Winterswijk (als winnaar van de green leaf award) te laten plaatsvinden en hier veel landelijke aandacht voor te vragen, ook met oog op toekomstige Regio Deals.

Vorbereidingen aanvraag nieuwe Regio Deal

Op 15 april heeft minister Bruins Slot de brief "Contouren proces nieuwe Regio Deals en voortgangsrapportage Regio Deals 2021" aan de Kamer gestuurd. Met aansluitend op 1 juli de brief over de aanpak voor de vierde tranche. De Achterhoek Board heeft op 31 augustus het proces vastgesteld om te komen tot een aanvraag. Een van de onderdelen is een klankbordbijeenkomst voor stakeholders. De aanvraag moet voor 15 november worden ingediend.

Overige acties

- In december hebben wij onze eerste reactie op het Regeerakkoord gegeven. Alle nieuwe bewindslieden hebben succeswensen ontvangen met een paar Achterhoeksokken om ons op de voet te kunnen blijven volgen.
- Naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen is een 2-pager geschreven vanuit de Regio met de belangrijkste aandachtspunten vanuit de Achterhoek om mee te nemen in de uitwerking van de coalitieakkoorden.

Communicatiewerkzaamheden en Regiomarketing

Eind januari is onze nieuwe website www.8rhk.nl live gegaan, die meer focus heeft en interactiever is dan de voorgaande website. Het aantal uitgebrachte nieuwsberichten (op onze website en sociale media) en persberichten neemt nog steeds toe. Overkoepelend nieuws vanuit 8RHK ambassadeurs zoals berichten over wonen in de Achterhoek, het lentediner of regiobezoeken door het Rijk weten veel mensen te bereiken. Net als nieuws vanuit de projecten of events als het AI-congres. Naast onze eigen kanalen (website, nieuwsbrieven, sociale media en flyers/ publicaties als de Achterhoek Monitor) verschijnen we een aantal keer per jaar in een betaalde bijdrage in de huis-aan-huis krant De Achterhoekse Courant, om verschillende thema's en projecten directer naar de inwoner te brengen. Onze nieuwsbrieven, de wekelijkse algemene én de nieuwsbrieven vanuit de thematafels, worden bovengemiddeld goed gelezen. Een goede score is 30%, wij zitten tussen de 40% en 50%. Free publicity is ontstaan met (bijna) maandelijkse content in artikelen op Overheidvannu.nl, een platform vanuit het ministerie dat andere regio's inspireert hoe met de Regio Deal om te gaan. De Achterhoek is een van de vier uitgekozen regio's om uit te putten, vanwege onze productieve, coöperatieve aanpak: <https://www.overheidvannu.nl/dossiers/in-de-regio>. Tot slot is een vernieuwd organogram in de vorm van een infographic opgemaakt, die duidelijk de taken en verantwoordelijkheden van onze verschillende gremia weergeeft. Dit was één van de actiepunten uit de evaluatie in 2020/2021.

Sociale Media

Onze sociale mediakanalen worden goed gevolgd. Het aantal volgers stijgt nog steeds, met name op LinkedIn. Beide kanalen (Twitter en LinkedIn) kennen over de 4000 volgers. Facebook hebben we bij de livegang van de nieuwe website laten gaan, daar was het bereik nihil ten opzichte van LinkedIn en Twitter. Ter vergelijking: de Twente Board heeft circa 3500 volgers op LinkedIn en 1500 op Twitter. Zuid-Oost Drenthe 900 resp. 600. Het aantal views is rond de 7k en het sentiment blijft, met name neutraal, wat goed is.

1 januari 2022 - 1 september 2022

Marketingcampagne

De campagne Onverwachte Hoek is in mei 2021 live gegaan voor werving van nieuwe arbeidskrachten en inwoners. Medio 2022 waren er:

- 3,85 miljoen social media views
- 1,25 miljoen media views
- Ruim 1 miljoen unieke personen op de website organisch bereik website

Het doelbereik van de website ligt fors hoger dan landelijk. De top vijf van steden zijn Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Den Haag en Arnhem.

Afgelopen zomer heeft onverwachte hoek een samenwerkingsovereenkomst met De Graafschap gesloten. Dit heeft direct geleid tot een forse toename van het aantal volgers op social media.

De samenwerking houdt in dat De Graafschap met onverwachtehoek.nl op het shirt (voorzijde) speelt in het seizoen 2022/2023. Daarnaast faciliteert De Graafschap dat 8RHK Ambassadeurs bij thuiswedstrijden activiteiten voor de campagne onverwachtehoek.nl kan organiseren. Er is een Onverwachte Hoek in het stadion op de eerste verdieping. Hier kunnen we voor en na wedstrijden evenementen organiseren, maar ook buitenwedstrijddagen om kunnen we deze ruimte gebruiken voor meetings en activiteiten. Ambitie van 8RHK Ambassadeurs is om ook bij enkele uitwedstrijden activiteiten te organiseren en in de loop van het seizoen aanvullende activiteiten (o.a. met de business club van De Graafschap). We verwachten bij ca. 10 thuis- en 5 uitwedstrijden iets substantieels te doen. Mogelijk ook in samenwerking met Smarthub.

Inmiddels hebben we al veel partners (bedrijven, organisaties en overheden) kunnen contracteren en voldoen we ruimschoots aan de financiële doelstelling. We hebben nu de mogelijkheid om als regio een concreet partnerschap in te vullen waarbij we komend jaar samen met hen willen inzetten op evenementen om onszelf te presenteren aan potentiële werknemers, werkgevers meer samen te laten werken en te laten kennen en vooral de rest van Nederland te laten zien welke mooie bedrijven hier zijn, hoe goed je hier kunt wonen en hoe mooi het gebied is.

De samenwerking met De Graafschap zorgt ook voor versnelde ontwikkelingen bij het project Onverwachte Hoek. Vanaf augustus zijn de eerste vacatures op de website onverwachtehoek.nl te zien. Deelnemende bedrijven/partners krijgen in de loop van het jaar een eigen pagina op de website als Achterhoeks Mooisten.

SMART ECONOMY

Smart werken en innovatie

Speerpunten	Projecten en activiteiten Thematafel
Ontwikkeling en implementatie van de productie van de toekomst	<ul style="list-style-type: none">• Organiseren AI-congres• Ontwikkeling project 3D metalprint valley
De Achterhoek is hét open innovatiesysteem van Nederland	<ul style="list-style-type: none">• In kaart brengen open innovatiesysteem voor de maakindustrie en voor agro• Uitwerking canvas
De inventieve vakman/-vrouw van de toekomst	<ul style="list-style-type: none">• Startup In Residence Achterhoek• Leergang toekomstgericht retailmanagement
De stage- en afstudeerregio van Nederland	<ul style="list-style-type: none">• Visie ontwikkeling SmartHub 2.0
Overige ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none">• Bespreken gevolgen Oekraïne-oorlog en bijbehorende vraagstukken voor bedrijven en werknemers• Startup 50 Gelderland

Korte toelichting op de activiteiten per speerpunt

Ontwikkeling en implementatie van de productie van de toekomst

- Vanuit de thematafel Smart Werken & Innovatie is een breed AI-congres georganiseerd. Hieraan hebben ruim 180 mensen deelgenomen. Er is input opgehaald hoe AI in de regio verder te brengen. In augustus en september wordt hier een actieplan voor ontwikkeld.
- Om de kennis en het gebruik van 3D metaalprinten te vergroten is door AT techniek opleidingen een mbo opleiding 3D metaalprinten gestart, hiervoor is een samenwerkingsverband met ondernemers aangegaan en een printer aangeschaft.

De Achterhoek is hét open innovatiesysteem van Nederland.

- Het open innovatiesysteem voor de maakindustrie en voor agro zijn in kaart gebracht. Er is een interactief systeem gevonden, waarbij de stakeholders, projecten en partners in onze regio in kaart zijn gebracht. Hierdoor is beter inzicht ontstaan in hoe die ecosystemen zijn opgebouwd.
- Om de regio verder kennis te laten maken met het open innovatiesysteem is een infographic ontwikkeld van het ecosysteem (canvas). Die laat zien hoe we op verschillende niveaus en binnen verschillende branches samenwerken.

De inventieve vakman/-vrouw van de toekomst

- Het project Start up In Residence Achterhoek helpt gemeenten om op een verantwoorde manier de oplossingen van maatschappelijke uitdagingen in te kopen bij start ups. Hierdoor komen meer 'out of the box'-oplossingen tot stand en worden start ups gestimuleerd.
- De pilot van de Leergang toekomst gericht retailmanagement in Doetinchem is als succesvol ervaren; retailers worden hierbij samengebracht in een leerkring en worden verrijkt met kennis van buitenaf. Door het succes wordt dit verder uitgerold in de Achterhoek via de gemeenten.

De stage- en afstudeerregio van Nederland

- SmartHub 2.0 is van wal. Er is een stichting opgericht en het bestuur heeft gezamenlijk met de SmartHub initiatieven een visie ontwikkeld. Hierdoor zal meer samenwerking en afstemming plaatsvinden tussen de SmartHub-projecten. Daardoor zal overhead dalen en het lerend effect worden vergroot.

Overige ontwikkelingen

- In verschillende sessies en op verschillende thema's zijn de gevolgen van de crisis in Oost-Europa (energieprijzen, logistiek, omgang met boycot b.v.) besproken.
- De regio Achterhoek maakt onderdeel uit van het initiatief Startup 50 Gelderland. Hiermee zijn we onderdeel van het ecosysteem dat gevormd wordt door verschillende startup-faciliteiten in de provincie Gelderland. Door samenwerking en cohesie onderling te vergroten, worden de onderliggende projecten versterkt.

Onderwijs en arbeidsmarkt

Speerpunten	Projecten en activiteiten Thematafel
Regulier opleiden (voorheen: kiezen voor techniek en zorg)	<ul style="list-style-type: none"> • Visiedocument vastgesteld • Toevoeging Onderwijs als tekortsector • 2^e bijeenkomst vrouwen in de techniek • Techniekdag bij Kramp • Week van de techniek • First Lego League regiofinale in CIVON • Verkenning borging bij initiatief Sterk Techniek Onderwijs (STO)
Leven Lang Ontwikkelen 23+	<ul style="list-style-type: none"> • Doorontwikkeling SPT van start • Regionale samenwerking loopbaanontwikkeling • Actie op Groene Banenplannen • Best practices Gelrepact • Verbinden Op IJver en Grensland College • HR voucher project
Inclusieve arbeidsmarkt/Regionaal Werkbedrijf	<ul style="list-style-type: none"> • Project Digivaardige Achterhoekers, • Uitvoeringsplan Strategische Agenda. AMR (Arbeidsmarktregio) • Doorontwikkeling Regionaal mobiliteitsteam (RMT) • Verkennen doorontwikkeling Rode Loper
Bovenregionale samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> • Uitwerking Gelrepact • Interregaanvraag EDL (Euregionale Doorlopende Leerlijn en expertisecentrum) • Saxion Stadslab 5-9 September • Verkennen samenwerking met Radboud Academy • RU aangehaakt bij het AI congress • TalentGap
Overige Ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Alle speerpunten Herijking visie 2030. • Onderzoeksstage Meyron Cauwels "De Groene Loper" • AI congress, onderdeel Onderwijs en Arbeidsmarkt. • Eerste bijeenkomsten t.b.v. aanpak arbeidsmarkt tekorten. • Samenwerking tussen Onderwijs en Arbeidsmarkt en de andere tafels ontwikkelt zich steeds meer.

Korte toelichting op de activiteiten per speerpunt

Regulier opleiden

- Het Visiedocument regulier opleiding is vastgesteld aan de thematafel van 21 april 2022.
- Er is een 2^e bijeenkomst vrouwen in de techniek gehouden ter bevordering van instroom en doorstroom van vrouwen in de techniek. Hierbij wordt met activiteiten en leerlingen ingezet op het bereiken van de doelgroepen vanaf basisschool tot de werkende in de regio.
- Op 11 juni was de Techniekdag bij Kramp. De techniekdag is een jaarlijks terugkerend evenement voor de leeftijdsgroepen 6-14 jaar waarbij organisaties zich presenteren en laten zien hoe leuk en toegankelijk techniek is. Er waren ruim 4000 bezoekers.
- In april hebben we de Week van de Techniek gehouden in Doetinchem, Bronckhorst en Oude IJsselstreek. Hieraan deden 28 basisscholen mee met ruim 3500 leerlingen. <https://8rhk.nl/ruim-3500-kinderen-bij-week-van-de-techniek/>
- Het CIVON in Ulft was donderdag 14 april gevuld met ratelende LEGO blokjes en juichende jeugd tijdens de First LEGO League in de Achterhoek. Zeven teams, ruim 70 kinderen in de leeftijd van 9 tot en met 15 jaar, streden om de titel van beste bouwers. <https://8rhk.nl/jeugd-gaat-wild-voor-techniek-in-first-lego-league/>
- Er is een verkenning gestart voor de mogelijke inzet van apps t.b.v. keuzemomenten in het onderwijs.

Leven Lang Ontwikkelen 23+

- De Doorontwikkeling van het ServicePuntTechniek is gestart. Dit servicepunt voorziet in een dienstverlening op het vlak van opleiden, ontwikkelen en mobiliteit voor organisaties en inwoners. Er ligt hier een link met het RMT.
- Binnen het ServicePuntTechniek zijn de ontwikkelingen rondom de Groene Banenplannen en de daarbij behorende uitvraag van VNO NCW belegd, evenals de vraag om voor 1 januari 2023 in kaart te brengen wat de energietransitie voor de werkgelegenheid in de regio Achterhoek gaat betekenen, welke concrete maatregelen nodig zijn en welk plan de regio op koers gaat brengen.
- Binnen het Gelrepact zijn de best practices in beeld gebracht, zowel regionaal als bovenregionaal.
- De verbinding van Op IJver met het Grensland College is bestendigd evenals de link met het SPT en het plan Routekaart LLO. Bij deze laatste ligt er ook een verbinding met de Arbeidskracht Analyse Achterhoek uit 2021.
- Voortgang regionale samenwerking loopbaanontwikkeling gemaakt Profiel kwartiermaker opgesteld n.a.v. gesprekken en verkenning wensen toepassing onderzoeksrapport K plus V. Hierbij wordt rekening gehouden met de lijn die het ministerie inzet met de doorontwikkeling van de RMT's in de regio. Dit ligt in het verlengde van de wens binnen de Achterhoek om tot een punt te komen voor loopbaanvraagstukken.
- Er is een eerste aanzet gemaakt voor een HR voucher project t.b.v. bevorderen HR kennis binnen het kleine MKB, ten behoeve van het werven, ontwikkelen, binden en boeien van medewerkers.

Inclusieve arbeidsmarkt/Regionaal Werkbedrijf

- Samen met de Gezondste Regio is het project Digivaardige Achterhoekers opgesteld, ontwikkeld zodat het aansluit bij de verschillende doelgroepen en visies op vraagstukken binnen de regio. Het project is goedgekeurd.
- Naar aanleiding van de strategische agenda is er een Uitvoeringsplan vastgesteld.
- Speerpunt overstijgende vraagstukken worden opgepakt in gezamenlijkheid. Goed voorbeeld hiervan is de link vanuit het RMT naar het speerpunt LLO. De RMT's in het land waren aanvankelijk zet voor het begeleiden van werk naar werk voor inwoners die met werkloosheid bedreigd worden. De opdracht voor de RMT's is breder getrokken en ligt daarmee ook in lijn met het speerpunt LLO.

Bovenregionale samenwerking

- We hebben de Saxion Bootcamp op 7 september in de gemeente Bronckhorst voorbereid. Samenwerking rondom de voorbereidingen hebben met de Gemeente Bronckhorste, Smart-Hub, 8RHK en Saxion plaatsgevonden. Opdracht aan de studenten is door de gemeente geformuleerd rondom de energietransitie. Thematafel CE en E is geïnformeerd.

- We hebben de Radboud Academy betrokken bij regionale ontwikkelingen als Op IJver. Daarnaast gezamenlijk verkennen ontwikkelingen Groeifonds aanvraag LLO.
- Radboud Universiteit is aangehaakt voor het verzorgen van deelsessie Onderwijs en Arbeidsmarkt bij het AI congres.
- We zijn nauw betrokken bij de ontwikkelingen vanuit het rapport TalentGap van de Provincie. Dit rapport geeft inzicht in het aantrekken en behouden van internationale talenten voor de Gelderse arbeidsmarkt.

Overige ontwikkelingen

- Bij het herijken van de Visie 2030 is besloten om de arbeidsmarktpositionering op te nemen als extra speerpunt voor de thematafel. Wat betreft het tekort aan arbeidskrachten is de sector Onderwijs toegevoegd, naast Techniek en Zorg.
- De samenwerking tussen de thematafel O en A en andere thematafels ontwikkelt zich steeds verder. Voorbeelden hiervan zijn het project Digivaardige Achterhoekers, maar ook de samenwerking met thematafel CE en E rondom energie en duurzaamheidsvraagstukken wordt verkend. Hierbij wordt ook de relatie met het Zone College versterkt. Zij zijn partner aan de thematafel CE en E.
- Monitoren van projecten is belegd en geborgd binnen de speerpuntgroepen. Samenwerking tussen Onderwijs en Arbeidsmarkt en de andere thematafels ontwikkelt zich steeds meer.

Mobiliteit en bereikbaarheid

Speerpunten	Projecten en activiteiten Thematafel
Fijnmazige Bereikbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> • Procesbegeleiding Slimme Mobiliteit/fijnmazige bereikbaarheid • De Achterhoek Deelvervoer Coöperatie en ZOOV • Inzet op deelauto's, deelfietsen en deelscooters en het creëren van communities slimme mobiliteit • Van Netmobiel app naar GAON platform • Een marketingcampagne voor het gebruik van GAON • Plaatsing van (elektrische) deelfietsen in de regio • Particuliere, publieke, semipublieke laadinfrastructuur en laadinfrastructuur/behoefte op bedrijventerreinen • Hoogwaardig openbaar Vervoer (HOV) • De verdere ontwikkeling van Mobiliteitshubs
Bereikbaarheid weg	<ul style="list-style-type: none"> • N18 • De A12-alliantie • Werkgeversaanpak • Logistieke makelaars • Prioritaire Fietsroutes • LZV-routes
Bereikbaarheid OV	<ul style="list-style-type: none"> • Hoogwaardig openbaar Vervoer (HOV) • Voortzetten lobby RegioExpres bij de provincie en het ministerie • Lobby en de verkenning doorkoppeling lijn Winterswijk – Zutphen – Apeldoorn • Kwaliteit en robuustheid van de gehele systeemketen OV blijven monitoren
Overige ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Werkgroep Noordtak • Inzet op het realiseren van een koppeling met overige MaaS-apps • Inzet op grensoverschrijdende MaaS-projecten

Korte toelichting op de activiteiten per speerpunt

Fijnmazige bereikbaarheid

- De procesbegeleider Slimme Mobiliteit (fijnmazige bereikbaarheid) werkt aan de uitbreiding van het fijnmazig netwerk, alsook het nader vormgeven van dit netwerk. Daarnaast ligt de focus op het bestendigen en laten landen van de huidige MaaS-aanpak binnen de organisatie ADC/ZOOV. Hierdoor moeten de taken van de procesbegeleiding structureel binnen de organisatie ADC/ZOOV worden opgepakt.
- De Achterhoek Deelvervoer Coöperatie en de eventuele inpassing van het ADC in ZOOV is onderzocht en wordt nader vormgegeven.
- Voor de inzet op deelauto's, deelfietsen en deelscooters en het creëren van gemeenschappelijke slimme mobiliteit komt meer focus op marktpartijen te liggen, aangezien zij zich ook steeds vaker bij de gemeenten melden. Daarnaast wordt de koppeling met ZOOV/ADC gemaakt om dit te bestendigen. Slimme en kleinschalige gemeenschappen blijken wel de sleutel tot succes te zijn om dergelijke initiatieven te laten slagen in een ruraal gebied, waardoor onze focus m.n. hier op zal liggen als het gaat om uitbreiding van het netwerk.
- Het Netmobiel project is voltooid en de overgang van Netmobiel naar het platform GAON wordt volop ingezet. GAON zal als platform gaan dienen voor alle vragen en antwoorden die ontstaan bij inwoners, werkgevers, werknemers, toeristen etc. m.b.t. slimme en duurzame mobiliteit in de Achterhoek.
- Een communicatiecampagne voor het gebruik van GAON is opgezet en wordt spoedig uitgebreid met een marketingcampagne na het volledig overzetten van Netmobiel naar GAON. Met deze marketingcampagne moeten mensen bekend worden met het merk GAON, maar ook de functionaliteiten van de app (o.a. ritdelen en ook plannen, boeken e.d. in andere regio's en steden) leren kennen.
- In 2022 is geïnventariseerd welke partij nieuwe (elektrische) deelfietsen op diverse stations- en recreatieve locaties kan plaatsen, alsook bereid is om als marktpartij om mee te doen in onze MaaS-aanpak. Door Deelfiets Nederland zullen eind 2022 op diverse publieke (stations) en toeristische locaties in de Achterhoek (elektrische) deelfietsen worden aangeboden. Deze fietsen worden in de GAON-app opgenomen. Eventuele uitbreiding van het aanbod staat ook in 2023 nader op de agenda. Hiervoor zijn we niet gebonden aan de marktpartij Deelfiets Nederland.
- Deze periode zijn koppelkansen van de opgave laadinfrastructuur, mobiliteitshubs en slimme mobiliteit (MaaS) onderzocht en intern gecoördineerd. Daarnaast zijn intern stappen gezet tot het verder uitrollen van de noodzakelijke laadinfrastructuur per gemeente met het oog op een regionaal netwerk. Dit breiden we verder uit met een onderzoek naar toekomstige obstakels rondom de laadbehoefte(s) van ondernemers. Deze opgave zal samen met de logistiek makelaars (provincie Gelderland) en de procesbegeleider Duurzame Mobiliteit (8RHK Ambassadeurs) worden uitgevoerd.
- Er wordt onderzocht welke opgaven en kansen er zijn bij eerder onderzoek in kaart gebrachte potentiële mobiliteitshubs. Ook worden kleine hubs z.s.m. gerealiseerd d.m.v. het plaatsen van borden en het inzichtelijk maken dat het een groot netwerk van hubs betreft.
De hubs in Doetinchem (station), bedrijventerrein Varsseveld en Hub Lichtenvoorde (busstation) zullen de eerste grote mobiliteitshubs zijn die worden ontwikkeld en als voorbeeld dienen voor de overige hubs die worden gerealiseerd.

Bereikbaarheid via de weg

- We hebben ons de afgelopen periode ingezet op de overeengekomen doelen uit de Achterhoek Visie 2030. M.b.t. de N18 zijn bouwstenen uitgewerkt, onderzocht, en binnen de projectgroep en thematafel M&B behandeld. De conclusies uit deze werkzaamheden worden in september 2022 aan de Achterhoek Raad gepresenteerd.
- Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar intensievere samenwerking binnen de A12 Alliantie (op het gebied van mobiliteit i.c.m. de grote regionale en landelijke onderwerpen als woningbouw, werkgelegenheid etc.). Dit onderzoek wordt met de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, RWS, Provincie Gelderland en Regio Achterhoek ambtelijk begeleid en wordt eind 2022 met de bestuurders gedeeld, om ze te komen tot vervolgstappen. De focus binnen deze alliantie ligt met name op het

structureel gezamenlijk oppakken van regiogrensoverschrijdende opgaven rondom de A12-A18 corridor i.c.m. de Via15 en zodoende problematiek rondom die A12 zoveel mogelijk te verkleinen, dan wel te voorkomen.

- De afgelopen periode is vanuit de werkgeversaanpak ingezet op het laten bewegen van ondernemers en diens werknemers naar duurzaam vervoersgedrag. Hierbij is een bereik behaald van 14.000 Achterhoekse werknemers waarvan duidelijk is waar ze wonen, hoe ze reizen en waar ze naartoe reizen. Met deze informatie kunnen alternatieve vormen van reizen en werken inzichtelijk worden gemaakt en kunnen de mobiliteitsmakelaars samen met de werkgevers actief sturen op het gebruik van deze alternatieve middelen/manieren van reizen en werken. De bedrijven waarbij deze werknemers werkzaam zijn nemen actief deel aan de activiteiten die de mobiliteitsmakelaars uitvoeren. Tegelijkertijd zijn voorbereidingen getroffen om de komende periode een uitbreiding van het bereik van werkgevers en werknemers te realiseren, maar ook het gebruik van een interactieve app om duurzaam reizen te stimuleren.
- Er zijn ambtelijk gesprekken gevoerd om het komende jaar extra inzet te creëren in de vorm van logistiek makelaars die voor de Achterhoek de goederenvervoerstream, maar ook werkverkeer over de wegen van en naar de Achterhoek efficiënter en effectiever kan laten plaatsvinden. Daarnaast zullen zij zich richten op de laadinfrastructuurbehoeften, uitdagingen en kansen van bedrijven/bedrijventerreinen. Dit moet in samenwerking met de projectgroep Duurzame Mobiliteit gaan plaatsvinden.
- Er wordt volop ingezet op de verkenning van de eerste twee prioritaire fietsroutes: 1.) Ulf/Gendringen – Doetinchem – Doesburg – Dieren en 2.) Emmerich – Doetinchem – Zevenaar. De eerste voorstellen ter verbetering van de fietsverbindingen moeten dit jaar worden vormgegeven. De onderzoeken zullen niet enkel alleen gericht zijn op het realiseren van een totaal gewenst eindbeeld van de fietsvoorziening per verbinding, maar de focus zal ook liggen op een corridoraanpak, waar diverse ontwikkelingen en kansen in samenhang met elkaar worden onderzocht en gewogen.
- M.b.t. specifieke LZV-routes zijn er deze periode geen grote ontwikkelingen geweest. In de nabije toekomst gaan we ons richten op het verbeteren van potentiële LZV-routes en knelpunten en nader contact zoeken met gemeentelijke partners (o.a. gemeente Montferland) binnen en buiten de regio om dit te realiseren.

Bereikbaarheid met het OV

- De afgelopen periode zijn ambtelijke gesprekken met gemeenten en provincie gevoerd m.b.t. het realiseren van HOV-vervoer in de Achterhoek i.c.m. MaaS, mobiliteitshubs en de verplaatsing van busstation Groenlo. De koppeling van het (H)OV, doelgroepenvervoer en MaaS na de implementatie van HaltetaxiRRReis wordt onderzocht en wordt meegenomen in deze opgave.
- Er is een actieve lobby richting het Rijk gevoerd m.b.t. de RegioExpres. Dit is i.s.m. de Provincie Gelderland gedaan.
- Vanuit de provincie is besloten om de doorkoppeling van de treindiensten Apeldoorn-Zutphen en Zutphen-Winterswijk niet uitgebreid door ProRail te laten verkennen. Wel wordt de potentie van deze doorkoppeling op het gebruik van de treinverbinding vanuit de Achterhoek richting Zutphen en Apeldoorn onderzocht. Aan de hand daarvan kan worden overwogen of de verkenning naar de maatregelen die nodig zijn voor de doorkoppeling alsnog wordt gestart. De lobby vanuit de Achterhoek voor de doorkoppeling wordt voortgezet.
- De werkgroep OV Achterhoek is opgezet. Deze werkgroep moet de kwaliteit en robuustheid van de gehele systeemketen blijven monitoren: Dit m.b.t. de algemene bereikbaarheid in de Achterhoek. Hiervoor wordt een lobby opgezet om dit landelijk duidelijk te maken. De werkgroep OV gaat namens de regio hierop toezien, alsook korte termijn en lange termijn uitdagingen m.b.t. het OV oppakken.

Overige ontwikkelingen

- De afgelopen periode hebben we vanuit de werkgroep Noordtak actief gemonitord welke ontwikkelingen zich rondom het gehele Goederenroutering Noordoost Europa (GNOE – Noordelijke Aftakking Betuweroute) voordeden en hebben we hier ambtelijk en bestuurlijk actief actie op ondernomen, alsook lobby gevoerd tegen een eventuele komst van deze aftakking. Het onderwerp Noordelijke Aftakking van

de Betuweroute is inmiddels een vast agendapunt bij de accounthoudersoverleggen, Thematafel M&B en de Achterhoek Raad.

- De afgelopen periode is aansluiting van onze MaaS-app op overige landelijke MaaS-apps gezocht. Het realiseren van en het behouden van deze connectie met het Rijk en overige regio's, steden en MaaS-aanbieders blijft belangrijk en zal de komende periode worden voortgezet.
- M.b.t. de inzet op grensoverschrijdende MaaS-projecten, hiervoor wordt o.a. ingezet op de koppeling met Duitsland op het gebied van MaaS en de eventuele koppeling van MaaS in Duitsland met Nederland. Ook de fietsverbinding Emmerich – Doetinchem – Zevenaar wordt in een bilateraal verband nader onderzocht. De Euregio is hier o.a. bij betrokken.

SMART LIVING

Wonen en vastgoed

Speerpunten	Projecten en activiteiten Thematafel
Actualisering van de woonaanpak	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van een nieuwe regionale woonagenda 2023-2030
Kwaliteitsverbetering bestaande woningvoorraad	<ul style="list-style-type: none"> • One Stop Shop • Project Samen Biobased Bouwen
Passende nieuwe woningen	<ul style="list-style-type: none"> • Project Flexhuurwoningen kleine kernen Achterhoek • Project Gebied zoekt ondernemende bewoners
Transformeren en slopen leegstaand vastgoed	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling twee herstructureringsplannen kernwinkelgebieden

Korte toelichting op de activiteiten per speerpunt

Actualisering van de woonaanpak

Begin 2022 een start gemaakt met de opstelling van een nieuwe regionale woonagenda 2023-2030. Dit met als doel de bestaande visie op wonen op te frissen, doelstellingen eventueel aan te vullen en scherper te formuleren en bovenal een vernieuwde, slimme strategie te ontwerpen. Deze nieuwe kader stellende woonagenda zal de huidige wat verouderde agenda 2015-2025 gaan vervangen. In deze nieuwe leidraad zal onder andere aandacht worden besteed aan versnelling van woningbouw, betaalbaar en levensloopbestendig wonen, duurzaam bouwen, voorzieningen voor spoedzoekers en het nog meer toekomstbestendig maken van de bestaande woningvoorraad. Ook worden koppelingen gelegd met (ruimtelijke) opgaven en regionale ambities die aanpalend zijn aan wonen. Daarbij wordt o.a. gedacht aan thema's als arbeidsmarkt, circulariteit en gezondheid/wonen met zorg. De Regionale woonagenda is naar verwachting in het najaar gereed. Met de publicatie van een nationale Woon- en Bouwagenda in dit voorjaar is een extra dynamiek ontstaan binnen ons regionale agenda-proces. De minister zet stevig in op met name versnelling van woningbouw en realisatie van voldoende betaalbare (sociale huur-) woningen. In dat kader is een "bod" vanuit de Achterhoek voorbereid dat eind van het jaar zal resulteren in een regionale woondeal tussen Rijk en regio.

Kwaliteitsverbetering bestaande woningvoorraad

Binnen dit speerpunt is binnen de zogenaamde Baanbrekende aanpak het project One Stop Shop van start gegaan. Dit project voorziet in een systematische wat grootschalige verduurzamingsaanpak van een aantal veelvoorkomende woningtypen in de Achterhoek. Voorts is met een groot aantal partners het project Samen Biobased Bouwen ontwikkeld. Dit project voorziet in een ketenaanpak waarbij op regionaal Achterhoekse schaal agrarische productie (van biobased grondstoffen), de mechanische verwerking daarvan en toepassing van geproduceerde bouwmaterialen aan elkaar wordt gekoppeld. Het is de bedoeling dat deze bouwmaterialen worden toegepast niet alleen in verbouw maar ook in nieuwbouw.

Passende nieuwe woningen

Op dit speerpunt zijn met het oog op financiering binnen de regio Deal een tweetal trajecten opgepakt. Het project Flexhuurwoningen kleine kernen Achterhoek beoogt een opschaling van het initiatief Uuthuskes. Een aantal gemeenten gaan in samenwerking met de Achterhoekse Wooncoöperatie meerdere locaties ontwikkelen wat in totaal tot 200 nieuwe flexwoningen moet leiden. Deze woningen zijn, in aanvulling op het aanbod van de woningbouwcorporaties, voorzien in kleine kernen. Deze zijn bedoeld voor jongeren en ouderen die een sociale binding met die kern hebben. Het project Gebied zoekt ondernemende bewoners betreft een pilot in Winterswijk die voorziet in een versterking van de sociaaleconomische structuur van het buitengebied. Vanuit dit project worden gesprekken met oudere agrarische bewoners aangegaan om te kijken of nieuwe woonfuncties met nieuwe typen bewoners mogelijk zijn. Daarbij zijn ook kleinschalige bedrijfsactiviteiten denkbaar.

Transformeren en slopen leegstaand vastgoed

In het kader van dit speerpunt is de afgelopen jaren gewerkt aan een vijftal transformatie/herstructureringsplannen van kernwinkelgebieden. Vanuit de ambitie om binnen de looptijd van de huidige Regio Deal in elke gemeente zo'n project te realiseren, is in deze periode een tweetal nieuwe projecten besluitvorming gereed gemaakt.

Circulaire economie en energietransitie

Speerpunten	Projecten en activiteiten Thematafel
Agro Food	<ul style="list-style-type: none">• Lopende projecten o.a. De Marke, VKA en kunstmestvrije Achterhoek• Uitwerking speerpunten innovatie-agenda• Projecten Toekomstgerichte erven
Circulaire bouw & infra	<ul style="list-style-type: none">• Cirkelregio Achterhoek• Toekomstbestendige Bedrijventerreinen en Achterhoek Onderneemt Duurzaam• Baanbrekende aanpak (zie bij Wonen & Vastgoed)• Samen Biobased Bouwen (i.s.m. TT W&V)
Energietransitie	<ul style="list-style-type: none">• Verkenning oplossingsrichtingen optimaal benutten en opslag duurzame energie• Versnelling van de energietransitie
Biodiversiteit	<ul style="list-style-type: none">• Natuur inclusief bouwen en boeren
Overige ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none">• Toepassing SDGs

Korte toelichting op de activiteiten per speerpunt

Agro Food

De afgelopen periode is gewerkt aan samenwerking tussen de regionale partijen, mede door uitval van regionale trekker Wageningen Universiteit wordt hier actief bij betrokken, nu zij het project voor onderzoek en ontwikkeling van proefboerderij De Marke hebben overgenomen van Coöperatie De Marke. Het thema circulaire landbouw wordt verbreed naar duurzame voedselsystemen, daarvoor zijn contacten gelegd met nieuwe netwerken in de regio, waaronder Achterhoek Food. Vruchtbare Kringloop Achterhoek heeft haar ambities moeten bijstellen, qua ledenaantal, mede als gevolg van corona. Desondanks blijft er belangstelling om samen op te trekken en nieuwe thema's als klimaat samen op te pakken.

In mei heeft het symposium Achterhoekse Circulaire Landbouw plaatsgevonden, georganiseerd door Stichting Biomassa samen met Winsect. Een netwerkbijeenkomst waar veel belangstelling voor was, met aandacht voor regionale projecten als Zonvarken en de meelwormen kwekerij. Nieuwe ontwikkeling is een concept voor stikstofmonitoring op bedrijfsniveau bij de agrarische ondernemer.

Hiervoor is landelijk belangstelling met meerdere bezoeken van o.a. de minister van Stikstof en Natuur en ook vanuit het ministerie LNV. Regionaal wordt het project opgeschaald met 20 boeren die het systeem gaan testen.

Circulaire bouw & infra

Er zijn goede stappen gezet op het gebied van hernieuwbare grondstoffen, zgn. biograndstoffen. In 2030 moet het gebruik van primaire grondstoffen met 50% zijn gereduceerd. Biograndstoffen zijn een alternatief en dat wordt door een regionaal samenwerkingsverband opgepakt. Partijen uit agro, industrie en bouwwereld gaan samen aan de slag om regionaal (meer) biograndstoffen te gaan telen, verwerken en toepassen. Dat kunnen reststromen of nieuwe teelten zijn. Hiervoor is het project samen biobased bouwen opgezet, Naast innovatie wordt opschaling in gebruik aangejaagd. Hiervoor worden doelstellingen opgenomen in de nieuwe, regionale Woonagenda.

Regionale netwerken dragen bij aan het op de agenda zetten van de ontwikkeling, om nieuwe partijen te laten aanhaken en betrekken bij de activiteiten. Cirkelregio heeft weer diverse netwerkbijeenkomsten georganiseerd, waaronder een bezoek aan de Floriade in september.

Er is een verkenning gestart voor de inventarisatie en verwerking van reststromen van bedrijven. Hier zijn eerste ervaringen mee opgedaan op een tweetal bedrijventerreinen. Er wordt nog gewerkt aan een regiobrede aanpak.

Energietransitie

Op gebied van de energietransitie is zowel gekeken naar de warmtetransitie als naar richtingen om de energietransitie te versnellen. Dat heeft een aantal concrete aanknopingspunten opgeleverd, die in het najaar verder worden opgepakt. Er is een onderzoek gestart naar de haalbaarheid van een Energie Expertise Centrum, gericht op ondersteuning aan bedrijven in de energietransitie. Dat bouwt voort op het project Achterhoek Onderneemt Duurzaam. Ook wordt een initiatief verkend om kennis en expertise elders ontwikkeld door o.a. Wageningen Universiteit voor versnelling van de energietransitie in de agrarische sector in de regio op te pakken.

Biodiversiteit

Biodiversiteit is een thema dwars door de ontwikkelingen zoals hiervoor beschreven heen. Hier hebben we op verschillende manieren bij stil gestaan. Er is een presentatie geweest van twee actieve boeren van de stichting Caring Farmers. Deze stichting heeft zich onder meer ten doel gesteld te zorgen voor behoud en verbetering van natuur en biodiversiteit, door een natuur inclusieve manier van boeren, bijvoorbeeld door het aanleggen van heggen en hagen of voedselbossen. Of door het vergroenen van het erf of het inzaaien van inheemse bloemenmengsels langs akkerranden.

Voor de verbrede manier van denken heeft Vereniging Agrarisch Landschap Achterhoek (VALA) die streeft naar het vergroten van biodiversiteit, aandacht gevraagd van stikstofbemiddelaar Johan Remkes. VALA is in de eerste gespreksronde met boerenorganisaties aanwezig geweest om het project Markemodel onder de aandacht te brengen. Een vernieuwend model dat gaat over het belonen van diensten en natuurdoelen, naast de beloning voor agrarische producten, vanuit gezamenlijke vastgestelde doelen.

Bij het bezoek aan de Floriade heeft architect Nico Wissink aandacht gevraagd voor natuurinclusief bouwen en biodiversiteit in de bebouwde omgeving, denk aan vergroening van wijken en bedrijventerreinen. Na opnieuw een warme en vooral droge zomer gaan we met regionale partijen verkenning hoe biodiversiteit en klimaat zijn aan te pakken binnen de huidige focus van de thematafel.

Overige ontwikkelingen

De Sustainable Development Goals (SDGs) van de Verenigde Naties helpen organisaties om invulling te geven aan duurzaamheid. In de thematafel zijn we met elkaar in gesprek hoe we hiermee aan de slag gaan.

Gezondste Regio

Speerpunten	Projecten en activiteiten Thematafel
Achterhoek Gezond	<ul style="list-style-type: none">• 4 ontwikkelplekken zijn aan de hand van criteria gekozen• Er is een Manifest Achterhoek Gezond met acht beloftes vastgesteld• Er is een plan opgesteld voor een regionale data infrastructuur: GERDA en toegelicht tijdens AI congres juni 2022
Zorginnovatie	<ul style="list-style-type: none">• Het project Digivaardige Achterhoekers
Preventie	<ul style="list-style-type: none">• Subsidie Preventie coalitie is toegekend op basis van een projectplan met daarin afspraken tussen Menzis en gemeenten.• Project Fit Veur Altied
Overige ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none">• Er is meegedacht in de Woonagenda

Korte toelichting op de activiteiten per speerpunt

Achterhoek Gezond

Achterhoek Gezond wordt de beweging naar gezondheid van waaruit de zorginnovatie en preventie worden opgepakt.

In de eerste helft van 2022 zijn er vanuit Achterhoek Gezond 4 ontwikkelplekken in de Achterhoek gekozen waar we aan de slag gaan. Dit zijn:

- Mentale Gezondheid Doetinchem (Mental Health Hub) waarbij samen met ervaringsdeskundigen gekeken wordt wat nodig is in het ecosysteem (waaronder wonen, werk en participatie) om mentale problemen te voorkomen of te verminderen.
- Preventie Platform Jeugd Acute Oost Achterhoek waarbij een mix van interventies wordt ingezet op jeugd en gezinnen om allerlei problematiek te voorkomen of te verminderen.
- Zorgcorporatie Mariënvelde waarbij inwoners elkaar ondersteunen en naar elkaar omzien zodat zo min mogelijk gebruik wordt gemaakt van geïndiceerde zorg.
- Acute Zorg West Achterhoek waarbij de acute zorg keten anders wordt ingericht en ook de vraag wordt beantwoord hoe we de acute zorg vragen tijdens de nachten en weekenden kunnen verminderen.

Voor alle 4 de ontwikkelplekken geldt dat met name het inzichtelijk hebben van de impact (qua gezondheid en financiering) een opgave is. Achterhoek Gezond gaat dit als eerste samen met de ontwikkelplekken oppakken om te komen tot een businesscase. Bedoeling is wel om na bewezen impact deze ontwikkelplekken te verbreden.

Het **Manifest Achterhoek Gezond** is gezamenlijk opgesteld en vastgesteld. In dit Manifest zijn 8 beloftes weergegeven die op alle niveaus (bestuurlijk, professional, inwoners, samenleving) gebruikt kunnen worden. Het Manifest is hier te vinden: <https://8rhk.nl/wp-content/uploads/2022/07/8RHK-Gezond-Manifest.pdf>

Een belangrijke pijler van Achterhoek Gezond is monitoring. Daarom is **GERDA** opgezet: een plan voor regionale gezondheid data. In mei 2022 is er een webinar gegeven met meer informatie over GERDA: <https://www.proscoop.nl/nieuws/regio-achterhoek/webinar-gezondheids-regio-data-achterhoek-gerda-groot-succes/>

Op het regionale AI congres in juni 2022 is GERDA ook toegelicht als een voorwaardelijk plan om meer te kunnen doen met AI in de gezondheidszorg.

Zorginnovatie

Het project **Digivaardige Achterhoekers** kan van start. Omdat het gaat om een complex probleem is er voor gekozen om veel partners te betrekken bij deze aanvraag. Dit maakt dat de aanloopfase lang duurt van dit project. Voor de zomer 2022 is er een penvoerder gekomen (Rijnbrink, de ondersteuningsorganisatie voor

bibliotheken) die samen met het Graafschap College en de andere uitvoeringspartners zorg gaat dragen dat dit project uitgevoerd kan worden.

Preventie

In de zomer 2022 werd duidelijk dat de **subsidie preventie coalitie** werd toegekend aan de Achterhoek op basis van de werkagenda tussen Menzis, gemeenten en het Regionaal Preventie Akkoord. Er zijn stappen gezet om een regionale preventiestructuur in de Achterhoek op te zetten waarbij er coördinatie wordt ingezet vanuit de preventie coalitie. Hierdoor kan er meer richting en energie worden gestopt in de uitvoering van het Regionaal Preventie Akkoord dat is afgesloten in 2020. Met dit Preventie Akkoord wordt breed ingezet op minder gebruik van alcohol, roken en ongezonde voeding, voldoende voeding en beweging en ingezet op schuldenaankpak en sociale verbondenheid.

Achterhoek in Beweging heeft met het project **Fit Veur Altied** een netwerk opgezet waarbij grote en kleine werkgevers terecht kunnen voor inspiratie en advies voor gezonde leefstijladviezen voor hun medewerkers. Dit project heeft in deze periode meer uitvoeringskracht gekregen.

Overige ontwikkelingen

De thematafel Wonen en Vastgoed heeft voor de zomer 2022 het initiatief genomen voor de opzet van een nieuwe **regionale Woonagenda**. Een belangrijk onderdeel daarbij is de verbinding tussen wonen en zorg en de thematafel De Gezondste Regio is bijgepraat over het proces en de inhoud van de regionale Woonagenda. Afgesproken is dat het onderdeel wonen en zorg wordt uitgewerkt met de beide thematafels in de loop van 2022.

PROJECTEN (doelenmatrix)

In de bijlage is de doelenmatrix per 1 september 2022 opgenomen voor projecten die op dit moment lopen en die in ontwikkeling zijn. De projecten zijn gekoppeld aan de doelen binnen de thematafel en de cross-overs met doelen van de andere thematafels zijn weergegeven.

BEDRIJFSVOERING EN RENTE (ONDERSTEUNING)

Financiën

Naast het voeren van de dagelijkse financiële administratie is een groot deel van de tijd besteed aan het opstellen van de jaarrekening 2021 en de programmabegroting 2023 en de bestuurs- en budgetrapportage januari tot en met april 2022. De drie documenten zijn goedgekeurd in de AB vergadering van 6 juli 2022. Tevens is gewerkt aan de budgetrapportage januari tot en met augustus deze zal ter goedkeuring in de AB vergadering van 2 november komen. Ook is in de verslagperiode gewerkt aan financiële rapportages voor diverse eigen projecten en zijn de financiële verantwoordingen 2021 voor de projecten van de Gebiedsopgave en Regiodeal opgesteld voor de Provincie en voor het Rijk. Voor de afwikkeling van bulk 1 van de Gebiedsopgave is een eindverantwoording bij de provincie ingediend. Per 2 augustus is deze vastgesteld. Er is een declaratie over 2021 opgesteld en ingediend voor de overheadkosten van Leader. In de verslagperiode is de interne controle uitgevoerd op basis van het controle- en uitvoeringsplan, deze is geagendeerd voor het DB van 17 oktober. Ook zijn de procesbeschrijvingen geactualiseerd in verband met de gewijzigde administratiesoftware. Tenslotte is veel tijd gestopt in de financiële beoordeling en advisering van projecten die een aanvraag doen uit de Gebiedsopgave gelden en Regiodealgelden.

2 Financiële toelichting

BUDGETRAPPORTAGE JANUARI T/M AUG 2022
Financieel overzicht

Omschrijving	werkelijk t/m aug			Saldo werkelijk t/m aug	budget t/m aug			2e wijziging begroting			verwachting (incl 2e wijziging)			Verwachting saldo inwoner- bijdrage
	uitgaven t/m aug	inkomsten t/m aug	mutatie reserve t/m aug		uitgaven t/m aug	inkomsten t/m aug	mutatie reserve t/m aug	uitgaven	inkomsten	mutatie reserve	uitgaven t/m december	inkomsten t/m december	mutatie reserve t/m december	
SMART GOVERNANCE														
201 lobby en communicatie	314.949	382.320	0	67.371	382.320	382.320	0	0	0	0	573.480	573.480	0	0
202 achterhoek visie 2030 en monitoring	658.947	666.537	0	7.590	666.537	666.537	0	0	0	0	989.806	999.806	0	10.000
203 coördineren van subsidies en projecten	632.635	756.538	0	123.903	1.087.871	756.538	-331.333	-255.000	-197.000	58.000	1.376.807	937.807	-439.000	0
204 advisering bestuur, Achterhoek Board en Raad	255.414	303.125	0	47.712	303.125	303.125	0	0	0	0	434.688	454.688	0	20.000
205 uitgaven en inkomsten Investeringsfonds	140.216	181.333	0	41.117	263.333	181.333	-82.000	320.000	1.012.000	692.000	715.000	1.284.000	569.000	0
101 onvoorzien	4.000	5.333	0	1.333	5.333	5.333	0	0	0	0	8.000	8.000	0	0
<i>Sub-totaal</i>	<i>2.006.160</i>	<i>2.295.187</i>	<i>0</i>	<i>289.027</i>	<i>2.708.521</i>	<i>2.295.187</i>	<i>-413.333</i>	<i>65.000</i>	<i>815.000</i>	<i>750.000</i>	<i>4.097.781</i>	<i>4.257.781</i>	<i>130.000</i>	<i>30.000</i>
BEDRIJFSVOERING EN RENTE														
801 ondersteuning	190.618	242.848	0	52.230	252.848	214.848	-38.000	0	0	0	379.272	322.272	-57.000	0
802 huisvesting	34.341	36.120	0	1.779	36.120	32.787	-3.333	0	0	0	54.180	49.180	-5.000	0
803 kapitaallasten	2.714	2.000	0	-714	11.333	11.333	0	0	0	0	4.000	47.000	0	43.000
<i>Sub-totaal</i>	<i>227.673</i>	<i>280.968</i>	<i>0</i>	<i>53.295</i>	<i>300.301</i>	<i>258.968</i>	<i>-41.333</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>437.452</i>	<i>418.452</i>	<i>-62.000</i>	<i>43.000</i>
TOTAAL	2.233.833	2.576.155	0	342.322	3.008.822	2.554.155	-454.667	65.000	815.000	750.000	4.535.233	4.676.233	68.000	73.000

(-) = tekort, (+) = overschot

Nadere toelichting afwijkingen budgetrapportage januari t/m augustus 2022

Toelichting begrotingswijziging

Programma 1: Smart Governance		
<i>budget</i>	<i>toelichting</i>	<i>bedrag dekking</i>
Inhuur derden	Er is sprake van inhuur van een communicatieadviseur i.v.m. zwangerschapsverlof, uit het budget voor loonkosten.	4.000 budgettair neutraal uit budget loonkosten
inzet investeringsfonds	Er zijn in de verslagperiode 2 externe projecten die een bijdrage krijgen uit het investeringsfonds	190.000 onttrekking investeringsfonds
inzet investeringsfonds	Er is extra werkbudget voor de eo wijersprijs en integraal ruimtelijk perspectief. (AB besluit van 1 juni)	130.000 onttrekking investeringsfonds
toevoegen investeringsfonds	De decentralisatieuitkering bevolkingsdaling is met één jaar verlengd. Hierdoor ontvangt de Achterhoek ook in 2021 € 1 mln. voorgesteld wordt dit toe te voegen aan het investeringsfonds voor overige projecten	1.012.000 Specifieke uitkering Rijk
projecten	zie nadere specificatie hieronder. Het betreft 6 wijzigingen.	-255.000 minder inkomsten uit subsidies en aanvullende cofinanciering

Specificatie eigen projecten Regio Achterhoek		<i>budget wijziging 2022</i>
Project ondersteunend vermogen O&A	Betreft eenmalig geld van de Provincie (POA). Deze middelen worden gebruikt voor vraagstukken op het gebied van Human Capital. Voorgesteld wordt om de rest van de middelen door te schuiven naar volgend jaar.	-30.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project MKB deal	Betreft een meerjarig project. Door corona zijn de activiteiten in de project wat vertraagd en daarom is het project door het Rijk verlengd t/m augustus 2023. Het budget was verdeeld over 2022 en 2023, echter een groot deel wordt pas in 2023 gerealiseerd.	-60.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project Techniepact Onderwijs & Arbeidsmarkt	In de nieuwe gelden voor techniepact 2022, zit ook het deel voor 2023, dit deel wordt doorgeschoven naar 2023. Er zitten nog eigen uren van 2020 en 2021 in, een deel hiervan is in 2022 besteed aan uren uitbreiding. Voorgesteld wordt de rest door te schuiven naar volgend jaar.	-45.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten -35.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project Leader internationale samenwerking	Betreft een meerjarig project. De begroting is herzien. Een deel van het budget wordt doorgeschoven naar 2023.	-30.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project zachte landing	Betreft een meerjarig project. De begroting is herzien. Een deel van het budget wordt doorgeschoven naar 2023.	-30.000 onttrekking investeringsfonds
Project Landelijk gebied	Betreft een meerjarig project. De begroting is herzien. Een deel van het budget wordt doorgeschoven naar 2023.	-15.000 onttrekking investeringsfonds
Project uitbouwen ecosysteem Achterhoek 2022-2025	Betreft een (meerjarig) project dat start in april 2022 tot april 2025, een deel wordt doorgeschoven naar volgend jaar.	-10.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten en onttrekking investeringsfonds

Programma 4: Bedrijfsvoering en rente		
<i>budget</i>	<i>toelichting</i>	<i>bedrag dekking</i>
Geen bijzonderheden.		

Toelichting jaarsaldo

Programma 1: Smart Governance		
<i>Kostenplaats</i>	<i>budget</i>	<i>bedrag dekking</i>
alle (nu verwerkt op 20.2)	Reis en verblijf kosten	10.000 positief jaarresultaat
20.4	Werkbudget grensoverschrijdende activiteiten	20.000 positief jaarresultaat
<i>sub-totaal</i>		<i>30.000</i>
Programma 4: Bedrijfsvoering en rente		
<i>budget</i>	<i>toelichting</i>	<i>bedrag</i>
Renteresultaat	Het verwachte renteresultaat hypotheek	13.000 positief jaarresultaat
Renteresultaat	Het verwachte renteresultaat op schatkistbankieren	30.000 positief jaarresultaat
<i>sub-totaal</i>		<i>43.000</i>
Totaal jaarsaldo		73.000 positief

Balans per 1 september 2022

<i>Activa</i>	<i>werkelijk 31 dec 2021</i>	<i>begroting 2022</i>	<i>stand per 1 sept 2022</i>
Materiële vaste activa	0	0	0
Investerings	0	0	0
Financiële vaste activa	1.356.000	978.000	1.306.000
Personeelshypotheken	616.000	608.000	607.000
Projecten leader	740.000	370.000	699.000
Vlottende activa	25.544.000	26.122.000	23.624.000
Uiteenzettingen < 1 jaar	24.192.000	24.770.000	23.333.000
Liquide middelen	147.000	147.000	72.000
Overlopende activa	1.205.000	1.205.000	219.000
Totaal Activa	26.900.000	27.100.000	24.930.000

<i>passiva</i>	<i>werkelijk 31 dec 2021</i>	<i>begroting 2022</i>	<i>stand per 1 sept 2022</i>
Eigen vermogen	6.726.000	7.132.000	6.848.666
Algemene reserve	255.000	255.000	255.000
Bestemmingsreserves	6.447.000	6.877.000	6.496.666
Gerealiseerd resultaat te bestemmen 2021	24.000	0	24.000
Verwacht resultaat 2022	0	0	73.000
Vorzieningen	38.000	21.000	17.000
Vorzieningen	38.000	21.000	17.000
Vlottende passiva	20.136.000	19.947.000	18.064.334
Vlottende schulden < 1 jaar	263.000	263.000	293.000
Overlopende passiva	19.873.000	19.684.000	17.771.334
Totaal Passiva	26.900.000	27.100.000	24.930.000

	<i>stand 1-1- 2022</i>	<i>mutatie t/m aug</i>	<i>stand 1-9- 2022</i>
<i>Specificatie bestemmingsreserves</i>			
Investeringsfonds	6.257.000	77.666	6.334.666
Reserve doorontwikkeling	166.000	-27.000	139.000
Onderhoud huisvesting	24.000	-1.000	23.000
Totaal	<u>6.447.000</u>	<u>49.666</u>	<u>6.496.666</u>

Begrotingswijziging

LASTEN			2e wijziging 2022			LASTEN		
Nummer		pr nr	Omschrijving Economische categorie	Bedrag van de				
Functie	Subf.			Nieuw e of verhoging van de bestaande raming	Verlaging van de bestaande raming	Nieuw e raming van het dienstjaar		
			Functie 20.1: Lobby en communicatie					
	4000		Lonen en sociale lasten		4.000	349.714		
	4085		Inhuur derden	4.000		4.000		
			Totaal functie	4.000	4.000			
			Functie 20.3: Coördineren van subsidies en projecten					
3.4.3	5099	105	Project Ondersteunende vermogen O&A		30.000	2.500		
3.4.3	5099	109	Project MKB deal		60.000	65.000		
3.4.3	5099	112	Project O&A techniekpact		80.000	128.000		
3.4.4	5099	117	Project Leader internationale samenwerking		30.000	69.000		
3.4.3	5099	118	Project uitbouw en ecosystemen		10.000	25.000		
3.4.3	5099	114	Project zachte landing		30.000	55.000		
3.4.3	5099	115	Project landelijk gebied		15.000	142.500		
			Totaal functie	0	255.000			
			Functie 20.5: Uitgaven en inkomsten investeringsfonds					
3.4.3	4841		Uitgaven uit investeringsfonds (projecten derden)	190.000		235.000		
	4840		Uitgaven uit investeringsfonds (uit exploitatie)	130.000		480.000		
6.2.3	6004		bijdrage functie 100: investeringsfonds	1.012.000		1.284.000		
			Totaal functie	1.332.000	0			
			Functie 100: Mutatie reserves					
6.0	6504		Toevoeging Investeringsfonds	1.012.000		1.284.000		
6.2.3	6004		bijdrage functie 100 investeringsfonds	262.000		1.154.000		
			Totaal functie	1.274.000	0			

B A T E N		2e wijziging 2022		B A T E N		
Nummer		pr nr	Omschrijving Economische categorie	Bedrag van de		
Functie	Subf.			Nieuw e of verhoging van de bestaande raming	Verlaging van de bestaande raming	Nieuw e raming van het dienstjaar
			Functie 20.1: Lobby en communicatie			
			Totaal functie	0	0	
			Functie 20.3: Coördineren van subsidies en projecten			
3.4	8099	105	Project Ondersteunende vermogen O&A	0	30.000	2.500
3.4	8099	109	Project MKB deal	0	52.000	49.000
3.4	8099	112	Project O&A techniekpact	0	80.000	128.000
3.4	8099	118	Project Leader internationale samenwerking		30.000	69.000
3.4	8099	118	Project uitbouw en ecosystemen	0	5.000	12.500
6.2.3	6104		functie 100: investeringsfonds		58.000	439.000
			Totaal functie	0	255.000	
			Functie 20.5: Uitgaven en inkomsten investeringsfonds			
6.2.3	6104		bijdrage functie 100 investeringsfonds	320.000		715.000
	8502		Inkomsten investeringsfonds	1.012.000		1.284.000
			Totaal functie	1.332.000	0	
			Functie 100: Mutatie reserves			
	6104		bijdrage functie 100 investeringfonds	1.012.000		1.012.000
6.0	6604		Beschikking over investeringsfonds	262.000	0	1.154.000
			Totaal functie	1.274.000	0	

Doelenmatrix

Doelenmatrix thematafels Regio Achterhoek		3a - In de Achterhoek is vervoer energieneutraal in 2030	3b - De hoofd-, regionale en lokale infrastructuur is op orde	3c - Er zijn slimme vervoersvoorzieningen (telefoon + internet)	5a - De Achterhoek is energieneutraal	5b - De Achterhoek is koploper gebleven in kringlooplandbouw	5c - Bedrijventerreinen zijn efficiënt werkende ecosystemen en zijn zelfvoorzienend	5d - In de Achterhoek wordt circulair omgegaan met vastgoed en infrastructuur	6a - De Achterhoek is de gezondste regio van Nederland door preventie en zorginnovatie	6b - Achterhoekers zijn zelf (langer) verantwoordelijk voor hun gezondheid	6c - Er is een netwerk van gezondheids- en ondersteunende diensten beschikbaar													
1a - De Achterhoek is hét open innovatiesysteem																								
1b - De inventieve vakman/vakvrouw van de																								
1c - Ontwikkelt en implementeert de productie van																								
1d - De Achterhoek is dé stage- en afstudeerregio																								
2a - Talenten arbeidsmarkt benut (vervangings-																								
2b - Er functioneert een inclusieve arbeidsmarkt																								
2c - De grensoverschrijdende samenwerking is																								
		4a - De woningvoorraad beweegt mee	4b - Duurzame en levensloopbestendige woningvoorraad	4c - Leegstaand vastgoed is getransformeerd of gesloopt	4d - Er zijn nieuwe en bijzondere manieren van wonen	4e - De leefbaarheid blijft op peil																		
		Smart Economy			Smart Living																			
		Smart werken en Innovatie			Onderwijs en Arbeidsmarkt			Mobiliteit en Bereikbaarheid			Wonen en Vastgoed			Circulaire Economie en Energietransitie			De gezondste regio							
		1A	1B	1C	1D	2A	2B	2C	3A	3B	3C	4	4B	4C	4D	4E	5A	5B	5C	5D	6A	6B	6C	
Project	Status																							
Circulair en toekomstbestendig ondernemerssch	In uitvoering			*	*												*	*	*	*				
Kunststevrij Achterhoek	In uitvoering																*	*	*	*				
Vruchtbare Kringloop (VKA)	In uitvoering																*	*	*	*				
Innovatiecentrum de Marke	In uitvoering	*	*	*	*	*											*	*	*	*				
Groene leerkeniswerkplaats (GLKWP)	In uitvoering	*	*	*	*	*											*	*	*	*				
Cirkelregio Achterhoek	In uitvoering	*	*	*	*	*											*	*	*	*				
Zuiverende kas	In uitvoering	*	*	*	*	*											*	*	*	*				
Zonvarken	In uitvoering																*	*	*	*				
Ondermijning in zicht	In uitvoering																*	*	*	*				
Werken aan toekomstgerichte erven in de Ach	In uitvoering																*	*	*	*				
Duurzame Ewitproductie Achterhoek	In uitvoering	*	*	*	*	*											*	*	*	*				
Onderzoek naar Eco Accus Storage Packs als con	In uitvoering																*	*	*	*				
Energie Expertise Centrum Achterhoek (haalbac	In uitvoering								*								*	*	*	*				
Samen biobased bouwen	In ontwikkeling												*				*	*	*	*				
Ontwikkeling concept halvering stikstofemissie	In ontwikkeling	*	*	*	*	*											*	*	*	*				
Stimuleren energietransitie agrarisch Achterhoi	In ontwikkeling																*	*	*	*				
GROS: Grensoverschrijdend ondernemen, werk	In uitvoering				*	*		*									*	*	*	*				
Onverwachte Hoek	In uitvoering		*	*	*	*		*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*				
De zachte landing	In uitvoering				*	*		*				*	*	*	*	*	*	*	*	*				
Achterhoek Monitor 2023 en 2024	In uitvoering				*	*		*				*	*	*	*	*	*	*	*	*				
Achterhoek Rookvrij	In uitvoering				*	*		*				*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Achterhoek Gezond Gemeenten	In uitvoering				*	*		*				*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Ondersteuning van ontwikkelplekken van Ach	In ontwikkeling				*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Ruraal MAAS Concept (procesbegeleider)	In uitvoering				*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Opschaling Netmobiel 2020	In uitvoering				*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Werkgeversaanpak Achterhoek mobiliteitsmak	In uitvoering				*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Elektrische Deelvoertuigen Coöperatie Groenr	In uitvoering				*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Elektrische Deelvoertuigen Coöperatie Zonnig Z	In uitvoering				*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Rurale HUB busstation Lichtenvoorde	In uitvoering				*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Opschaling Netmobiel 2021	In uitvoering				*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Onderzoek Mobiliteitsubs Achterhoek	In uitvoering				*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Digitaliseringsopgave Mobiliteitsdata Achterho	In uitvoering				*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Technische Partner ADC en de Doorontwikkel	In uitvoering	*	*	*	*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Onderzoek ZOOV & ADC	In uitvoering				*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Invulling taken ADC door ZOOV 2022-2024	In uitvoering				*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Werkgeversaanpak : Mobiliteitsmakelaar 2022 -	In uitvoering				*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Digitaliseringsopgave Mobiliteitsdata Achterho	In uitvoering				*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Regierol Duurzame Mobiliteit 2022-2024	In uitvoering				*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Procesbegeleiding Achterhoekse MaaS-aanpak	In ontwikkeling				*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Grensland College	In uitvoering		*	*	*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Achterhoeks Fonds voor Talentontwikkeling	In uitvoering		*	*	*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Klasse! in de Achterhoek	In uitvoering		*	*	*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Toolbox Statushouders	In uitvoering		*	*	*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
Pilot zelfredzaamheids route (Z-route)	In uitvoering		*	*	*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*

Doelmatrix thematafels Regio Achterhoek		3a - In de Achterhoek is vervoer energieneutraal in 2030	3b - De hoofd-, regionale en lokale infrastructuur is op orde	3c - Er zijn slimme vervoersvoorzieningen (telefoon + internet)	5a - De Achterhoek is energieneutraal	5b - De Achterhoek is koploper gebleven in kringloplandbouw	5c - Bedrijventerreinen zijn efficiënt werkende ecosystemen en zijn zelfvoorzienend	5d - In de Achterhoek wordt circulair omgegaan met vastgoed en infrastructuur	6a - De Achterhoek is de gezondste regio van Nederland door preventie en zorginnovatie	6b - Achterhoekers zijn zelf (langer) verantwoordelijk voor hun gezondheid	6c - Er is een netwerk van gezondheids- en ondersteunende diensten beschikbaar												
1a - De Achterhoek is hét open innovatiesysteem																							
1b - De inventieve vakman/vakvrouw van de																							
1c - Ontwikkelt en implementeert de productie van																							
1d - De Achterhoek is dé stage- en afstudeerregio																							
2a - Talenten arbeidsmarkt benut (vervangings-)																							
2b - Er functioneert een inclusieve arbeidsmarkt																							
2c - De grensoverschrijdende samenwerking is																							
		Smart Economy						Smart Living															
		Smart werken en Innovatie			Onderwijs en Arbeidsmarkt			Mobiliteit en Bereikbaarheid			Wonen en Vastgoed			Circulaire Economie en Energietransitie			De gezondste regio						
		1A	1B	1C	1D	2A	2B	2C	3A	3B	3C	4A	4B	4C	4D	4E	5A	5B	5C	5D	6A	6B	6C
Project	Status																						
Move2Social Achterhoek	In uitvoering		*	*	*	*	*	*														*	*
SmartHub Young Talent	In uitvoering		*	*	*	*	*	*														*	*
Fit veur altied	In uitvoering		*	*	*	*	*	*														*	*
Routekaart onderwijs-arbeidsmarkt Achterhoek	In uitvoering		*	*	*	*	*	*														*	*
Service Punt Techniek Achterhoek/Liemers (SP1)	In uitvoering		*	*	*	*	*	*														*	*
Digivaardige Achterhoeker	In ontwikkeling		*	*	*	*	*	*														*	*
Uitvoeringsplan inclusieve arbeidsmarkt 2022-2	In ontwikkeling		*	*	*	*	*	*														*	*
Projecten Steengoed Benutten	In uitvoering		*	*	*	*	*	*														*	*
Incubator De Steck	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
SmartHub Development	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Smart Business Center +	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
MKB-deal	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
SmartHub Industry Incubator (SHII)	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Naoberkrediet 2.0	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Fieldlab Digital Twin	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Uitbouwen ecosysteem Achterhoek 2022-2024	In ontwikkeling	*	*	*	*	*	*	*														*	*
leergang Toekomstgericht Retailmanagement e	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Additive Manufacturing Regio Achterhoek	In ontwikkeling	*	*	*	*	*	*	*														*	*
StartUp in Residence Achterhoek	In ontwikkeling	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Smart Business Centre inclusief innovatievouch	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Achterhoek Onderneemt Duurzaam (MKB-aanp	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Zon op erf - demonstratiefase	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Makelaar als woningmarktregisseur	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Woon- en Vastgoedmonitor Achterhoek	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Zorgeloos Samenwonen in de Kattenberg	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Leefsamen Achterhoekse woningcorporaties	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Leefsamen - Wonion	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Leefsamen - de Woonplaats	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Leefsamen - ProWonen	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Leefsamen - Sité	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
PilotTransformatievisie Oudestraat Neede 2030	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Heuvelstraat Silvolde - deelproject Wonion	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Heuvelstraat Silvolde - deelproject Oude IJssels	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Uthuuskjes	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Centrumvisie Dinxperlo	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Dorpshart Wehl	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Compactisering centrumgebied Hengelo	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Groenlo, een vitaal centrum voor onze inwoner	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Heerlijk thuis in huis (Aalten)	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Heerlijk thuis in huis (Berkelland)	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Heerlijk thuis in huis (Oude IJsselstreek)	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
One Stop Shop Achterhoek	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Flexwonen in de Achterhoek	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Gebied zoekt ondernemende bewoners	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Gebiedsontwikkeling Gendringen	In ontwikkeling	*	*	*	*	*	*	*														*	*
Hart van Wenters	In ontwikkeling	*	*	*	*	*	*	*														*	*